

Verenigingsnieuws

In aansluiting op de mededeling van het RIVM over het coronavirus zijn onze activiteiten van het jaarprogramma voor de komende tijd tot nader bericht afgelast.

Nummer 111

2020 #3

Saamhorigheid op de Viergrenzenweg

Dat door covid19 veel oudere mensen in een isolement komen is bekend. Dagelijks zien we de voorbeelden in de media. Overal proberen familieleden, vrienden en bekenden door berichtjes, afgeschermd bezoeken, etc. om een klein beetje afleiding te brengen. Zo ook op de Viergrenzenweg. Hans en Maria Jussen, sinds vele jaren wonend op de Viergrenzenweg, zijn door de al jaren voortschrijdende visuele handicap van Hans (86) nu nog meer van de normale gang van zaken afgesloten. Hans Jussen een zeer bekend persoon in Vaals door zijn werk als directeur van de VVV, zijn politiek verleden in de gemeenteraad van Vaals, zijn muzikaal verleden als lid van de bekende Jus Jussen Combo, moet door Corona veel missen. Ook de gezellige avonden bij Heemkundekring Sankt Tolbert, waar hij al meer dan 25 jaar lid van is, moet hij door zijn handicap noodgedwongen missen.

Op initiatief van Maartje Schut ontstond het idee om met een ad hoc koortje Hans en Maria Jussen "ee Sjtèndsje" te brengen. Roy Krout ging bij enkele bewoners van de Viergrenzenweg langs en al snel

vonden zich enkele "zangers" bereid om mee te doen. Er moest nog begeleiding bij want a capella is toch maar kaal. John Halders accordeonist, werd gevraagd en verleende spontaan zijn medewerking waarvoor onze dank. De koorleden, allen van de Viergrenzenweg, waren: de dames Hanneke Krout, Angelique Haasen en Maartje Schut en de heren Walter Schlenter, Roy Krout en Jan Francotte. Op 30 april vond de eerste repetitie plaats en het repertoire werd vastgelegd:

- 1) Tulpen uit Amsterdam, tweetalig NL en D, gewoon omdat het lente is;
- 2) 't Kleine café aan de haven, als herinnering aan gezellige uurtjes;
- 3) De Bank, van J. Kunkels en L. Ketelaars, uit lang vervlogen tijden;
- 4) Mokum is in rep en roer, H. Jussen en John Halders, een liedje uit de Jordaan;
- 5) We'll Meet Again, Vera Lynn, een belofte voor de toekomst; en last but not least:
- 6) Hattattatta, Lambert Erven en Paul Crutzen uit 1957, een echte Völser afsluiting.

Als datum voor het Sjtèndsje werd Bevrijdingsdag 5 mei vastgelegd. Door covid19 waren er toch geen andere festiviteiten. En zo trok om 19:30 uur onder de klanken van de Festwiespolka het zangkoor plus een aantal fans en toeschouwers richting tuin van Hans en Maria

Jussen.

Maria was op de hoogte dat er iets stond te gebeuren, maar wist niet wat op het programma stond. Het was voor beide dan ook een complete verrassing. Onder de klanken van "Tulpen uit Amsterdam" kregen Hans en Maria een bosje tulpen aangeboden. Het programma viel zeer in de smaak, vooral toen liedje vier aan de beurt was. Hans was totaal verrast dat "Mokum is in rep en roer" op de rol stond. Hij heeft lang geleden dat liedje uit Amsterdam meegebracht en bij verschillende gebeurtenissen gezongen. Vooral in de late uurtjes. De laatste keer kon hij zich herinneren tijdens een mosselstijfje op Kasteel Vaalsbroek waar hij in een late gezellige ronde dit liedje zong en zichzelf begeleidde op de piano. John Halders hoorde dat liedje toen en heeft de woorden en de noten opgeschreven. In ieder geval zong Hans na een couplet het liedje mee en tegen het eind zat hij weer helemaal in de tekst.

Na de Hattattatta werd er nog even gezellig nagepraat en spraken Hans en Maria hun dank uit en kwam er een eind aan een kort maar ontroerend bezoek aan gewaardeerde Viergrenzenweg bewoners. Het heeft ons allen veel plezier bereid.

Jan Francotte

In dit nummer:

- 1 Saamhorigheid op de Viergrenzenweg
- 2 Ontdekking: een oud boek, afkomstig uit Bloemendal
- 3 De feestelijkheden bij gelegenheid van de inzegening van de St. Pauluskerk in 1893
- 4 Nieuwe website van ons lid Ger Leenders

Ontdekking: een oud boek, afkomstig uit Bloemendal

Soms vindt je interessante of rare boeken en documenten toevallig, zonder dat je

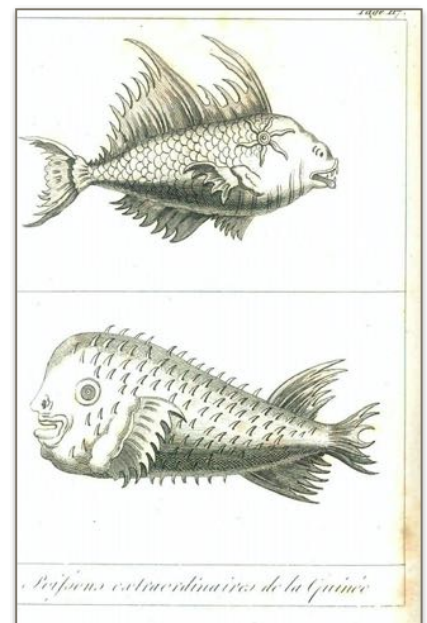

specifiek daarna gezocht hebt. Zo'n toevallige vondst is een oud boek dat ik tijdens mijn werk in de bibliotheek van het pauselijke hulpwerk missio in Aken vond. Missio is niet te verwarren met Misereor: Misereor ligt aan het „Drei-Räuber-Eck“ in Aken, missio is ondergebracht in het gebouw Altes Klinikum naast de Hangeweiher. Sinds 1917 heeft missio een bibliotheek die thans ruim 170.000 boeken heeft. In de loop der tijd heeft missio een aantal andere bibliotheken overgenomen, waaronder in 1998 de waardevolle collectie van de Jezuïeten uit Bonn. In de collectie van de Jezuïeten vond ik het volgende boek: Merveilles de la nature et de l'art dans les cinq parties du monde, par M. de Marlès, avec gravures. Tome premier: Afrique, gedrukt te Parijs in

1830. De auteur is Jean Lacroix de Marlès (overl. 1850). Het boekje maakt deel uit van een natuurhistorische reeks over alle continenten, aldus de ondertitel: „Description des objets les plus curieux, tant sous le rapport de l'histoire naturelle, comme grottes, cascades, sources, montagnes, rochers, torrens, vues pittoresques, etc., que sous celui de l'art, comme antiquités, monumens [sic], constructions singulières ou gigantesques, etc.“ Tevens beschrijft de ondertitel dat de lectuur van dit boek vooral geschikt is voor de jeugd: „Ouvrage propre à donner aux jeunes gens le goût de la lecture et le désir des belles choses, en les instruisant par des tableaux qui leur offrent les images de ce que Dieu et les hommes ont produit de plus grand et de plus parfait“. Toen ik het boek mijn handen had, zag ik aan de binnenkant van de leren kaft een etiket „Pensionnat du Sacré-Coeur de Vaals“ met mooie versierselen, formaat 3 x 5 cm. Het boek is dus afkomstig uit een bibliotheek die toenmaals in de kloosterschool bestond. Blijkbaar toont het boek dus aan dat men in het pensionaat aandacht schonk aan Franstalige lectuur alsmede het kennismaken met de natuur en de mensen in alle delen van de wereld. Daartoe dienden ook de mooie plaatjes en de opvouwbare kaart van Afrika. Tevens zien we ook dat – decennia vóór Charles Darwin – de wonderen der natuur nog steeds als werk van Gods creatie beschouwd werden, zoals de ondertitel aanduidt. Over de bibliotheek in kasteel Bloemendal is tot nu alleen maar bekend dat zij bestond, maar catalogi e.d. zijn niet bekend. Het pensionaat werd in 1848 opgericht. Wanneer Merveilles de la nature

voor de bibliotheek werd aangeschaft, is niet duidelijk. In het boek zitten nog twee andere stempels: „Bibl. Domus S.J. Aquisgr.“ (convent der Jezuïeten in Aken) en „Dom. Script. Prov. Germ. S.J.“, waarmee de bibliotheek van de Jezuïeten in Bonn bedoeld wordt. Bloemendal moet het boek dus op een niet meer te bepalen tijd aan de Akense Jezuïeten afgegeven hebben. Vanuit Aken kwam het boek vervolgens in Bonn terecht. Tevens vinden we nog een handtekening „F f II 26“. Dit zou de signatuur van het boek geweest kunnen zijn. Helaas kunnen we niet zeggen of deze signatuur gebruikt werd in Bloemendal of in de Akense Jezuïetenbibliotheek; het schijnt me meer de Bloemendalse signatuur te zijn. Bij missio heeft het boek zijn „jezuïtische“ signatuur uit Bonn bewaard: M-105-(8). Hoewel er nog raadsels zijn: een mooi boek en een mooie toeval vondst.

De feestelijkheden bij gelegenheid van de inzegening van de St. Pauluskerk in 1893

Toen de St. Pauluskerk uit 1833, hoek Kerkstraat / Tentstraat in 1890 te klein was, wendde het kerkbestuur zich tot bisschop Mgr. Boermans, bisschop van Roermond, met het verzoek een nieuwe te mogen bouwen. In 1893 kon de kerk, die honderd meter bergafwaarts was verzezen, plechtig ingewijd worden.

Ten einde een indruk te geven op welke grootse wijze deze plechtigheid toentertijd werd gevierd, volgt hier het verslag, dat op 28 oktober 1893 verscheen in De Limburger Koerier:

Het waren voorzeker schone dagen, deze dagen die Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr. Boermans in ons midden doorbracht om den nieuwen godstempel te consacreren! Een gehele bevolking vierde feest, een feest wiens herinnering nog lange jaren in aller harten zal blijven voortleven. Maandag namiddag omstreeks 4 uur werd de kerkvorst aan de grenzen der gemeente in enige treffende woorden door den edelachtbaren Heer Burgemeester, begeleid door de wethouders, welkom geheten. Een escorte ruiters, leden der Ruitersclub en renvereniging, was ter plaatse en vormde een ere geleide. Aan Bloemendal gekomen viel den bisschop een schitterende ovatie ten deel. Hier wachtten hem behalve de geestelijkheid en de leden van de kerkfabriek, de verschillende verenigingen, de schooljeugd en de pensionaires op, welke laatste in een sierlijke kring opgesteld, onzen bisschop met een geestdriftig "Vive Monseigneur" begroetten. Onder het gelui der klokken, het gebulder van het geschut en de tonen der beide harmonies, werd Mgr. Boermans, door de met erebogen en guirlandes versierde straten naar de pastorie geleid. Den volgenden dag had de consecratie plaats. Reeds vroeg in den morgen heerste er in de straten een ongewone drukte en beweging; tal van vreemde-

lingen waren van heinde en verre hier samengekomen om dit kerkelijke feest bij te wonen. Om 9 uur nam deze verheven plechtigheid haren aanvang. Voordat de kerk voor de gelovigen geopend werd hield Monseigneur een indrukwekkende toespraak tot de voor het kerkgebouw verzamelde gemeente, waarin hij de Vaalser inwoners van harte gelukwensde met dit schone gebouw, dat aan de milde bijdragen ener katholieke bevolking haar ontstaan te danken had.

Het was ongeveer twee uur in den namiddag voordat deze plechtigheid, die op allen een onuitwisbare indruk maakte, geëindigd was. De geestelijkheid en verschillende particulieren verzamelden zich thans op de pastorie, alwaar ter ere van de Hoogen prelaat een keurig diner gehouden werd, waarbij de Cecilia-harmonie door uitvoering hunner beste stukken den genodigden een werkelijk muzikaal genot verschafte.

Deze heuglijke dag werd op waardige wijze besloten. Het was een heerlijke avond door het weder voortreffelijk begunstigd. Tegen acht uur zette zich een fakkeltocht in beweging, die de verenigingen, welke er aan deelnamen, alle eer aandoet. Het was een heerlijk gezicht deze mensenmassa, met lampions, fakkels en transparanten gewapend, zich in onafzienbare rijen door de schitterend verlichte straten te zien voortbewegen.

In een rijtuig sloot Monseigneur zich bij den optocht aan en liet zich naar Bloemendal geleiden, dat in een feeërie herschapschap was.

Woensdag morgen diende Zijne Hoogwaardigheid aan meer dan 560 kinderen het Heilig Vormsel toe en in den namiddag verliet hij voorafgegaan van een afdeling ruiters, onder het donderen van het geschut van de schutterij en het gejuich der menigte, onze

plaats om zich naar Rolduc te begeven.

Dit was het slot van deze tijd van geestdrift waarvan het aandenken steeds in onze harten zal gegrift blijven.

En nu een woord van dank en hulde aan allen, die zich moeite en opoffering getroostten, om ons een monument te schenken, dat de diepe bewondering van inwoner en vreemdeling wekt. Dank aan den Zeer Eerwaarden heer Voragen, aan den edelachtbaren heer Burgemeester, aan de heren leden van het kerkfabriek, aan allen, in een woord, die naar krachten er toe bijdroegen dit kunstgebouw te scheppen en het feest zijner inzegening op te luisteren.

In het bijzonder brengen wij hulde aan den bekwamen aannemer den heer G. Beckers, die het kunstig gevormde project van den heer Kaiser ook tot in zijn kleinste architectonische details wist uit te voeren.

Moge God nu in dezen nieuwen tempel onze gebeden verhoren en den inwoners van Vaals den zegen schenken, dien zij daar den Hemel dagelijks zullen afsmeken. Dat is onze innigste wens

Arthur Cransveld

Secretariaat:
Heuvel 4
6291 CS Vaals
Nederland

Telefoon: 043-306 42 06
E-mail: sankttolbert@gmail.com

Bezoek onze
website
www.sankttolbert.nl

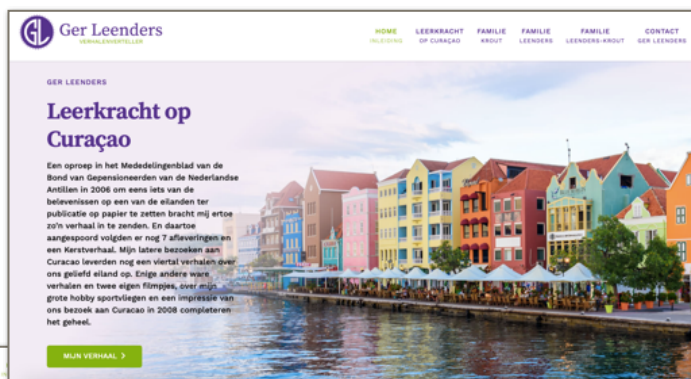
Bezoek ons ook op:
facebook

Verenigingsnieuws

Nieuwe website van ons lid Ger Leenders

Naast zijn familiekronieken, waarvan er ook twee in 'Verleden & Heden' gepubliceerd zijn, heeft Ger Leenders nog meer waar gebeurde verhalen geschreven, o.a. over zijn leven en werken op Curaçao. Je kunt die verhalen, alsmede twee eigen filmpjes, vinden op zijn nieuwe website www.gerleenders.nl.

De nieuwsbrief is een uitgave van heemkundekring Sankt Tolbert.

Wilt u meer weten over de heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een interessante mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com.

De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.